

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3437/2023. (X. 25.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 118. § (1) bekezdés a) pontjának aa) és ab) alpontjai valamint a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.III.45.290/2022/2. számú végzése ellen benyújtott alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (Karsai Ügyvédi Iroda) útján alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozó – az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése alapján a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 118. § (1) bekezdés a) pontjának aa) és ab) alpontjai, és az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.III.45.290/2022/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alaptörvény B) cikke és XXVIII. cikk (7) bekezdése sérelmére hivatkozással.
- [3] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege a következőképpen foglalható össze.
- [4] Az indítványozó szolgálati nyugdíjban részesült, amit 2012. január 1. napját követően szolgálati járandóságként folyósítottak tovább számára. Az illetékes kormányhivatal adategyeztetési eljárást indított, amelyben az indítványozó vonatkozásában 14 év 13 nap szolgálati időt ismert el. Az indítványozó fellebbezése nyomán az alperes megállapította, hogy az indítványozó 27 év 4 nap szolgálati idővel rendelkezik, illetve 25 év 279 nap kordedvezményre jogosító időt szerzett.
- [5] Az indítványozó keresete alapján az alperes saját határozata felülvizsgálata iránt eljárást indított és – a BP/L100/706-19/2020. számú – módosító határozatában már 30 év 4 nap szolgálati időt állapított meg a kordedvezményre jogosító idő változtatlanul hagyása mellett, majd a BP/L100/706-36/2020. számú határozattal annak indokolását módosította.
- [6] Az indítványozó az alperes alaphatározatával szemben terjesztett elő keresetet, amelyet kiterjesztett a módosító határozatokra is. Keresetében kérte az alperes döntéseinek megsemmisítését és az alperes új eljárásra kötelezését. Az indítványozó keresetében vitatta, hogy az alperes hatáskörrel rendelkezne az egyeztetési eljárás lefolytatására szolgálati járandóságban részesülő személyekkel szemben. Sérelmezte továbbá, hogy a határozat nem tartalmazott kimutatást az általa 1988. január 1. és 1991. december 31. közötti időszakban szerzett jövedelem vonatkozásában, illetve, hogy szolgálati időként nem került elismerésre tanulmányainak időtartama, valamint a foglalkoztatóként feltüntetett szerv megnevezését is vitatta.
- [7] Az első fokon eljáró Fővárosi Törvényszék 2022. október 4-én kelt 109.K.702.507/2022/4. számú jogerős ítéletével az indítványozó keresetét – a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tny.), valamint a korhatár előtti öregségi nyugdíjak megszüntetéséről, a korhatár előtti ellátásról és a szolgálati járandóságról szóló 2011. évi CLXVII. törvény (a továbbiakban: Khetv.) rendelkezéseinek alkalmazásával – elutasította.
- [8] Az indítványozó felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítéletet akként kérte megváltoztatni, hogy a Kúria az alperes a BP/L100/706-5/2020., a BP/L100/706-19/2020., valamint BP/L100/706-36/2020. számú határozatait semmisítse meg. A felülvizsgálati kérelme befogadását jogszabályhely megjelölése nélkül, tartalmában a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) és ab) alpontjai alapján kérte azzal, hogy az ügy érdemére kiható jogszabálysértés vizsgálata egyrészt előmozdítaná a joggyakorlat egységét, másrészt a felvetett jogkérdés különleges társadalmi jelentőséggel bír.
- [9] A Kúria mint felülvizsgálati bíróság 2023. január 18.-án kelt Kfv.III.45.290/2022/2. számú végzésével megállapította, hogy a felülvizsgálati kérelem befogadásának feltételei nem állnak fenn, ezért a befogadást a Kp. 118. § (2) bekezdése alapján megtagadta. A Kúria végzésének indokolásában – többek között – rámutatott a Kp. 118. § (1) bekezdése szerinti felülvizsgálati kérelmet befogadó okokra.

- [10] A Kp. 3. § (3) bekezdése szerint a jogvita elbírálásához szükséges tények feltárása, az alátámasztásukra szolgáló adatok és bizonyítékok rendelkezésre bocsátása – ha törvény eltérően nem rendelkezik – a feleket terheli. A Kp. 115. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálatra a fellebbezésre vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.
- [11] A Kúria rámutatott továbbá arra, hogy a Kp. 117. § (4) bekezdése nem teremt alanyi jogot a felülvizsgálati kérelem befogadásra. A felülvizsgálati kérelemben nevesített befogadási okok alapján történik annak vizsgálata, hogy a konkrét ügyben felmerült-e olyan kérdés, amely a Kp. 118. § (1) bekezdésének rendelkezései körébe tartozik, ezáltal a felülvizsgálati kérelem befogadását és érdemi elbírálását megalapozza. Az indítványozó csupán általánosságban utalt arra, hogy a nyugdíjak megállapításának jogszerűsége kiemelt társadalmi érdek, azonban ebben a körben sem tett további nyilatkozatot, nem fejtette ki, hogy saját, egyéni érdekein túl miért tartja szükségesnek a felülvizsgálati kérelme érdemi elbírálását. Egyetlen jogterület társadalmi jelentőségére való általános utalás nem alapozza meg a felülvizsgálati kérelem befogadását (Kfv.VII.37.107/2022/2.).
- [12] A Kúria a döntés elvi tartalmaként rögzítette: „A Kúria a felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadja, amennyiben a fél a joggyakorlat egységének szükségességére, valamint a felvetett jogkérdés különleges társadalmi jelentőségére csak általánosságban hivatkozik, de nem fejtí ki, hogy saját, egyéni érdekein túl miért tartja szükségesnek a felülvizsgálati kérelme érdemi elbírálását.”
- [13] 2. Az indítványozó ezt követően terjesztette elő tartalmilag az Abtv. 26. § (1) bekezdése és 27. § (1) bekezdése alapján az alkotmányjogi panaszát a Kp. 118. § (1) bekezdés „2020. október 9. napjáig hatályos” a) pontjának aa) és ab) alpontjai valamint a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.III.45.290/2022/2. számú végzése ellen, amelyben az Alaptörvény B) cikke és a XXVIII. cikk (7) bekezdése sérelmére hivatkozott.
- [14] Az indítványozó, a Kúria által alkalmazott, Kp. 118. § (1) bekezdés a) pontjának aa) és ab) alpontja „2020. október 9-én hatályos” rendelkezéseinek alaptörvény-ellenességét állította.
- [15] Az Alkotmánybíróság rögzíti, hogy az alkotmányjogi panasz „2020. október 9-én hatályos” szövegrésze nyilvánvaló elírás, mivel a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pontjának aa) és ab) alpontjai 2020. április 1. napja óta az egyes törvényeknek az egyfokú járási hivatali eljárások megteremtésével összefüggő módosításáról szóló 2019. évi CXXVII. törvény 230. §-ával megállapított szöveggel vannak hatályban.
- [16] Az indítványozó álláspontja szerint a Kp. sérelmezett rendelkezései az Alaptörvény B) cikk szerinti jogbiztonság, azon belül is az előreláthatóság és a kiszámíthatóság követelményének megsértésével súlyosan sértik az indítványozónak az Alaptörvényben XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jogát.
- [17] Az indítvány részletes indokolása szerint a kérelem alapja Magyarország Alaptörvényének a XXVIII. cikk (7) bekezdése (a hatékony jogorvoslathoz való jog), valamint az Alaptörvény B) cikke (a jogállamiság és a jogbiztonság elve).
- [18] Az indítványozó előadta, hogy az elsőfokú bírósági ítélettel szemben felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a Kúriához, amelyben megjelölte azon jogszabály helyet, amelyre alapozta kérelmét: a Kp. 121. § (1) bekezdésének b) pontját. Az indítványozó álláspontja szerint: „A Kp. 118. § (1) bekezdés a) pontjának aa) és ab) alpontjaiba foglalt terminus technicusok egyértelműségéből kifolyólag jogszabályhely megjelölése nélkül, a tartalom szerinti elbírálás elve alapján értelmezendők.” Ezen felül pedig – az indítványozó megítélése szerint – a felülvizsgálati kérelmében kellően indokolta, hogy ügyében a visszaható hatályú jogalkalmazás és a jogalkotó szándékának téves interpretálása okozott számára sérelmet.
- [19] Az indítványozó álláspontja szerint a jelen ügy tárgyát képező alkotmányossági kérdés „alapvető alkotmányjogi jelentőségű” (Abtv. 29. §), mivel az ügy alapját egy olyan bírósági eljárás képezi, amelyben az alkalmazott jogszabály alaptörvény-ellenessége miatt tagadták meg indítványozótól a Kúria előtti felülvizsgálati eljárás lefolytatását, ezáltal pedig súlyosan sérültek indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikkében biztosított alkotmányos jogai.
- [20] Az indítványozó álláspontja szerint egy, a jelen üggyel teljes analógiát mutató korábbi panasz esetében az Alkotmánybíróság megsemmisítette a támadott eljárási jogszabályi rendelkezéseket [42/2004. (XI. 9.) AB határozat]. Az indítványozó részletesen elemezte ezen határozatot, és indokolta azon álláspontját, hogy annak megállapításai a jelen ügyben is alkalmazhatóak, sőt alkalmazandóak.
- [21] Álláspontja szerint a panaszában támadott jogszabályi rendelkezések az Alkotmánybíróság által a 42/2004. (XI. 9.) AB határozatban megsemmisített rendelkezéseivel teljes analógiát mutatta korlátozzák a jogalkotó által biztosított rendkívüli jogorvoslatot azáltal, hogy a jogszabálysértésen felül olyan többlet követelményeket támasztanak a felülvizsgálati kérelem befogadhatóságával kapcsolatban, amelyek magát a jogorvoslatot előreláthatatlanná és kiszámíthatatlanná teszik.
- [22] Az indítványozó szerint a támadott, az indítványára alkalmazandó rendelkezések az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti jogbiztonság, azon belül is az előreláthatóság és a kiszámíthatóság követelményének megsérté-

sével súlyosan sértik az indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jogát.

- [23] Az indítványozó ezért kérte, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg, hogy a jelen ügyben alkalmazott, Kp. 118. § (1) bekezdés a) pontjának aa) és ab) alpontjai alaptörvény-ellenesek, és a jelen kérelem alapjául szolgáló eljárásban ezen jogszabályok alkalmazását zárja ki, továbbá a Kúria Kfv.III.45.290/2022/2. számú végzését, mint alaptörvény-ellenes bírói határozatot semmisítse meg.
- [24] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban jár el az ügyben.
- [25] Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról dönt. A tanács vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt feltételeit. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [26] Az alkotmányjogi panasz az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó hivatkozást tartalmaz.
- [27] Az indítványozó alkotmányjogi panaszát az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontjára [Abtv. 26. § (1) bekezdés] és az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontjára [Abtv. 27. § (1) bekezdés] alapította.
- [28] 3.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az alkotmányjogi panasz benyújtására – az Abtv. 26. § (1) bekezdésére és 27. § (1) bekezdésére hivatkozással – a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül van lehetőség. Az Abtv. 53. § (2) bekezdése értelmében pedig az alkotmányjogi panasz iránti indítványt – a 26. § (2) bekezdése szerinti eset kivételével – az ügyben első fokon eljáró bíróságnál kell az Alkotmánybírósághoz címezve benyújtani.
- [29] A Kúria Kfv.III.45.290/2022/2. számú végzését 2023. február 13. napján kézbesítették az indítványozó jogi képviselőjének. Az indítványozó alkotmányjogi panaszát 2023. április 13. napján nyújtotta be elektronikus úton az elsőfokon eljáró bíróságra. Az indítványozó tehát az alkotmányjogi panaszt a Kúria Kfv.III.45.290/2022/2. számú végzésével szemben a törvényi határidőn belül terjesztette elő.
- [30] Az indítvány az Abtv. 26. § (1) bekezdés b) pontjának és a 27. § (1) bekezdés b) pontjának is eleget tesz, mivel az indítványozó a rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőséget kimerítette.
- [31] 3.2. Az indítványozó természetes személy a bírósági eljárásban félként részt vett, így érintettsége a támadott határozatokkal és jogszabályi rendelkezésekkel összefüggésben megállapítható.
- [32] 3.3. Az indítványozó jogosultnak tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben nyújtotta be az Abtv. 26. § (1) bekezdése, illetőleg 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszát [lásd hasonlóan pl. 3326/2022. (VII. 21.) AB határozat, Indokolás [2], [9], [10], [13]; 3168/2018 (V. 16.) AB végzés, Indokolás [33]].
- [33] 3.4. Az Alkotmánybíróság az indítványoknak az Abtv. tárgyi hatályra vonatkozó rendelkezéseinek történő megfelelését vizsgálta.
- [34] Az Alkotmánybíróság e tekintetben elsőként az indítványnak a Kp. egyes rendelkezéseit sérelmező eleme befogadhatóságát vizsgálta. Az Alkotmánybíróság korábbi határozatában kimondta: „Az Abtv. 26. §-ára alapított alkotmányjogi panasz – az Abtv. 27. §-ában szabályozott alkotmányjogi panasszal ellentétben – nem kifejezett előfeltétele az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés. [...]” [Lásd például: 3057/2015. (III. 31.) AB határozat, Indokolás [21]–[23]]
- [35] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése értelmében alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó – Alaptörvényben biztosított – jogát sérti [a] pont első fordulata].
- [36] E rendelkezésből az következik, hogy a bírói döntések közül csak a bírósági eljárást – az ügy érdemében hozott, vagy egyéb határozattal – befejező döntések ellen van helye az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján benyújtott alkotmányjogi panasz [lásd például: 3090/2014. (IV. 1.) AB végzés, Indokolás [22]; 3131/2017. (V. 30.) AB végzés, Indokolás [6]; 3239/2017. (X. 10.) AB végzés, Indokolás [10]; 3349/2017. (XII. 20.) AB végzés, Indokolás [6]; 3152/2018. (V. 7.) AB végzés Indokolás [18]; 3091/2020. (IV. 23.) AB végzés [42]].
- [37] Az Abtv. 27. § (1) bekezdésében rögzített tárgyi hatályának megállapítása során elsődlegesen tehát az vizsgálandó, hogy a támadott bírói döntés (határozat) a bírósági eljárást befejező határozatnak tekinthető-e. Mivel az Abtv. nem határozza meg a bírósági eljárást – az ügy érdemében hozott, vagy egyéb határozattal – befejező bírói dön-

tések körét, ezért az Alkotmánybíróságnak esetenként kell eldöntenie, hogy a támadott bírói döntés az Abtv. 27. § tárgyi hatálya alá tartozik-e. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az Abtv. 27. §-a tárgyi hatálya alá tartozás tárgyában történő döntés során a panasz alapjául szolgáló bírósági eljárást szabályozó törvény rendelkezéseit kell alapul venni.

- [38] Az Alkotmánybíróság korábbi határozataiban is rámutatott, hogy a bírósági eljárásokra vonatkozó szabályokra figyelemmel a bírósági eljárást befejező végzésnek azok a végzések minősülnek, amelyeknek joghatásaként a bírósági eljárás (vagy annak valamely szakasza) befejeződik [3239/2017. (X. 10.) AB végzés, Indokolás [11]; 3349/2017. (XII. 20.) AB végzés, Indokolás [7]; 3152/2018. (V. 7.) AB végzés, Indokolás [21]].
- [39] A Kúria felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadó végzésével szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszt illetően az Alkotmánybíróság fenntartja állandó gyakorlatát, melynek értelmében a Kúria felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadó végzése a bírósági eljárást befejező egyéb döntésnek minősül, és alkotmányjogi panasszal támadható [lásd pl. 3245/2019. (X. 17.) AB végzés, Indokolás [14]; 3188/2020. (V. 27.) AB végzés, Indokolás [11]].
- [40] Az Alkotmánybíróság mindezek alapján megállapította, hogy az indítványozó által támadott végzés a tárgyi hatály szempontjából megfelel az Abtv. 27. § (1) bekezdésében meghatározott feltételnek.
- [41] 3.5. Az Abtv. 26. § (1) bekezdés a) pontja és a 27. § (1) bekezdés a) pont első fordulata értelmében e rendelkezések alapján az alkotmányjogi panasz előterjesztésének feltétele az indítványozó – Alaptörvényben biztosított – jogának sérelme.
- [42] 3.6. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, ennek feltételeit az 52. § (1b) bekezdése részletezi.
- [43] Az Abtv. 52. § (1b) bekezdése b) pontja szerint a kérelem határozott, ha egyértelműen megjelöli az eljárás megindításának indokait, alkotmányjogi panasz esetén az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét.
- [44] Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az Alaptörvény B) cikk (2)–(4) bekezdései az alkotmányjogi panasz tárgyával összefüggésbe nem hozhatók.
- [45] Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint alkotmányjogi panaszt az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének a sérelmére is csak kivételes esetben – a visszaható hatályú jogalkotás és a felkészülési idő hiánya esetén – lehet alapítani [3323/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [9]].
- [46] Az indítványozó beadványában nem hivatkozott a visszaható hatályú jogalkotásra és a felkészülési idő hiányára, ezért az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz ebben a vonatkozásban nem felel meg a törvényi feltételeknek.
- [47] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó kérelme az Abtv. 52. § (1b) bekezdése b) pontjában írott feltételnek – az ismertetett vonatkozásokban – nem felel meg.
- [48] Az indítványozó alkotmányjogi panasa a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pontjának aa) és ab) alpontjai és a Kúria támadott végzése tekintetében a XXVIII. cikk (7) bekezdése vonatkozásában megjelölte az Alaptörvényben biztosított jog vélt sérelmének lényegét is.
- [49] 4. Az Alkotmánybíróság tehát a XXVIII. cikk (7) bekezdése tekintetében vizsgálta az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényben előírt további feltételeinek való megfelelést. Az Abtv. 52. § (4) bekezdése alapján az alkotmánybírósági eljárás feltételeinek fennállását az indítványozónak kell igazolnia.
- [50] 4.1. Az Alkotmánybíróság a továbbiakban az indítványozó panaszának az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésére hivatkozással a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pontjának aa) és ab) alpontjai alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt előterjesztett kérelmét vizsgálta.
- [51] Az indítványozó a Kp. 118. §-a alaptörvény-ellenességét is állította. Az Alkotmánybíróság rámutat, hogy a Kúria az alkotmányjogi panasszal támadott döntésében a Kp. 118. § (1) bekezdését alkalmazva, az abban foglalt befogadási okok alapján megvizsgálta a felülvizsgálati kérelmet és megállapította, hogy a befogadás feltételei nem állnak fenn, ezért e felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadta.
- [52] Az indítványozó a támadott jogszabályi rendelkezéssel összefüggésben a jogorvoslathoz való jog sérelmét arra hivatkozással állította, hogy a panaszában támadott jogszabályi rendelkezések a polgári eljárásról szóló 1952. évi III. törvény 2002. január 1–2004. november 8. között hatályban volt felülvizsgálatra vonatkozó 270. §-ának egyes, az Alkotmánybíróság által a 42/2004. (XI. 9.) AB határozatban megsemmisített rendelkezéseivel teljes analógiát mutatva korlátozzák a jogalkotó által biztosított rendkívüli jogorvoslatot azáltal, hogy a jogszabálysértésen

felül olyan többlet követelményeket támasztanak a felülvizsgálati kérelem befogadhatóságával kapcsolatban, amelyek magát a jogorvoslatot előreláthatatlanná és kiszámíthatatlanná teszik.

- [53] Az indítványozó panasza az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésére hivatkozással a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pontjának aa) és ab) alpontjai alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt előterjesztett kérelmét vizsgálva az Alkotmánybíróság a következőket állapította meg.
- [54] Az Alkotmánybíróság rámutat, hogy a jogalkotó joga és felelőssége, hogy olyan jogorvoslati eljárásokat alakítson ki, és azokat azok céljának megfelelő módon szabályozza, amelyek az egyes jogsérelmek, jogsértések esetén a megfelelő jogvédelmet biztosítani tudják. Az indítványozó által benyújtott beadvány időpontjában létező jogorvoslatok összetett rendszert képeztek, és képeznek ma is.
- [55] Az indítványozó kimerítette a közigazgatási eljárásban számára rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségeket. Ennek eredménytelenségét követően a másodfokú közigazgatási határozat ellen a bírósághoz fordult keresettel. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése értelmében mindenkinek jogában áll jogorvoslattal élni az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntéssel szemben, amely jogát vagy jogos érdekét sérti. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata meghatározza a jogorvoslati rendszerrel szemben támasztott követelményeket. Az Alkotmánybíróság a 14/2018. (IX. 27.) AB határozatban átfogóan áttekintette a jogorvoslathoz való joggal kapcsolatos gyakorlatát, amely során utalt arra, hogy a jogalkotó a különböző eljárásokra irányadó szabályozásokban határozza meg az igénybe vehető jogorvoslati lehetőségeket, azok igénybevételének módját, az Alaptörvény azonban nem tartalmaz előírást azzal kapcsolatban hogyan épüljön fel a jogorvoslati rendszere {3097/2022. (III. 10.) AB végzés, Indokolás [15]}.
- [56] Ezen túlmenően az Alaptörvény azzal kapcsolatban sem tartalmaz követelményt, hogy a jogorvoslati fórumrendszer hány fokon érvényesüljön, ily módon adott esetben a jogorvoslati fórumrendszer egyfokúsága is megfelel az Alaptörvény követelményeinek [lásd pl. 22/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [95]; 3097/2022. (III. 10.) AB végzés, Indokolás [15]}.
- [57] „Az Alaptörvény [...] nem biztosít alanyi jogot arra, hogy az indítványozó felülvizsgálati kérelmét érdemben elbírálják, és ugyan az indítványozó alapvetően azt kifogásolta, hogy a támadott jogszabályi rendelkezések értelmezése révén szelektálhat a Kúria az ügyek között, azonban ez a lehetőség [...] az eljárás rendkívüli jogorvoslati jellegéből fakad és az ügyek tárgyára vonatkozik.” [Lásd: 3376/2020. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [17]]
- [58] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó valójában a jogorvoslathoz való jog állított sérelmén keresztül is a bíróság által alkalmazott, támadott jogszabályi rendelkezéseknek a bíróságtól eltérő jogértelmezése miatt azoknak a megsemmisítését kérte.
- [59] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz indokolása nem támasztotta alá a megsemmisíteni kért jogszabályi rendelkezések bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességét, és a panaszban megtagadható indokolás sem vetett fel azok tekintetében alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést.
- [60] 4.2. Az Alkotmánybíróság ezt követően az indítványozó az Abtv. 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panasza a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.III.45.290/2022/2. számú végzése az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésére hivatkozással állított alaptörvény-ellenességének megállapítására és a megsemmisítésére vonatkozó elemét vizsgálta.
- [61] Az indítványozó kérte annak vizsgálatát, hogy a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pontjának aa) és ab) alpontját alkalmazta-e a Kúria. Az indítványozó álláspontja szerint: „A Kp. 118. § (1) bekezdés a) pontjának aa) és ab) alpontjaiba foglalt terminus technicusok egyértelműségéből kifolyólag jogszabályhely megjelölése nélkül, a tartalom szerinti elbírálás elve alapján értelmezendők.” Ezen felül pedig – az indítványozó megítélése szerint – a felülvizsgálati kérelmében kellően indokolta, hogy ügyében a visszaható hatályú jogalkalmazás és a jogalkotó szándékának téves interpretálása okozott számára sérelmet.
- [62] A Kúria a végzésének indokolásában rámutatott, hogy az indítványozó csupán általánosságban utalt arra, hogy a nyugdíjak megállapításának jogszerűsége kiemelt társadalmi érdek, azonban ebben a körben sem tett további nyilatkozatot, nem fejtette ki, hogy saját, egyéni érdekein túl miért tartja szükségesnek a felülvizsgálati kérelme érdemi elbírálását.
- [63] Az indítványozó álláspontja szerint a Kúria a felülvizsgálati kérelem befogadására vonatkozó rendelkezések alaptörvény-ellenes értelmezésével megsértette az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jogát, de ezt az állítást alkotmányjogi érveléssel nem támasztotta alá.
- [64] Az Alkotmánybíróság megítélése szerint az Abtv. 27. §-ára hivatkozással indítványozó a bírói törvényértelmezés helyességét, valamint a bíróságok által mindezekből levont következtetéseit vitatja, azaz az alkotmányjogi panasz indokolása a számára kedvezőtlen bírói döntések tartalmi, törvényességi szempontú kritikáját jelenti. Az

indítvány azt célozza, hogy a bíróságok által eldöntött tény- és jogkérdéseket felülbírálati bírósággént vizsgálja felül az Alkotmánybíróság, és a támadott döntésektől eltérően értékeli.

- [65] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy „[a]nnak megítélése, hogy a felülvizsgálati kérelem befogadásának feltételei fennállnak-e vagy sem, nem alkotmányossági, hanem szakjogi-törvényértelmezési kérdés, melyben az Alkotmánybíróság – következetes gyakorlatának megfelelően – a Kúria döntését nem bírálhatja felül” {lásd például 3365/2019. (XII. 16.) AB végzés, Indokolás [21]; 3308/2019. (XI. 18.) AB végzés, Indokolás [20]; 3188/2020. (V. 27.) AB végzés, Indokolás [22]; 3429/2022. (X. 21.) AB végzés, Indokolás [20]}.
- [66] A bírósági határozatokkal kapcsolatos indítványozói felvetésekkel összefüggésben az Alkotmánybíróság a jelen ügyben is hangsúlyozza: „Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés d) pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslással (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor.” {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}
- [67] Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz indítvány akkor fogadható be, ha az abban kifejtettek a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet támasztanak alá, vagy ha alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vetnek fel. Ezen alternatív feltételek bármelyikének megléte indokot ad a befogadásra.
- [68] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány nem felel meg ezeknek a követelményeknek, mert az indítványozó egyértelműen a Kúria jogértelmezését tartotta alaptörvény-ellenesnek.
- [69] 5. A fentiekre tekintettel az indítványozó által az alkotmányjogi panaszban felvetett aggályok a támadott bírói döntés érdemi alkotmányossági vizsgálatát nem teszik lehetővé, mert az alkotmányjogi panasz az Abtv. 29. §-ában meghatározott törvényi feltételek egyikének sem felel meg.
- [70] Az Alkotmánybíróság mindezek alapján megállapította, hogy az indítványozó az alkotmányjogi panaszban nem állított olyan pontosan körülírt, releváns alkotmányjogi érvekkel alátámasztott alaptörvény-ellenességet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, illetve amely a megsemmisíteni kért jogszabályi rendelkezések, bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességét vetne fel, ami a panasz befogadását és érdemi elbírálását indokolttá tenné.
- [71] Az Alkotmánybíróság ezért az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 52. § (1b) bekezdése b) pontjában továbbá a 29. §-ában foglaltak, illetve az Ügyrend 30. § (2) bekezdésének a) és h) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2023. október 10.

Dr. Horváth Attila s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Réka s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/878/2023.

